

Full diocesà

24 de desembre del 2017

p5 –Meditació nadalenca del P. Cantalamessa

p7 –La tradició de la Missa del Gall

Bones festes
de Nadal!

*Imatge de "L'Adoració dels pastors" de Bartolomé Esteban Murillo.
Enguany s'han celebrat els 400 anys del seu naixement.*

«L'Esperit Sant vindrà sobre teu, i el poder de l'Altíssim et cobrirà...»

Diumenge IV d'Advent / Cicle B

Lectura del segon llibre de Samuel

Quan el rei David s'hagué traslladat al seu palau, després que el Senyor l'hagué deixat en pau de tots els enemics que tenia al voltant, digué al profeta Natan: «Mira, jo visc en un palau de cedre, mentre l'arca de Déu està en un envelat.» Natan digué al rei: «Vés, fes tot el que es proposi el teu cor; tens amb tu el Senyor.» Però aquella nit Natan rebé aquesta paraula del Senyor: «Vés, digues a David, el meu servent: Això diu el Senyor: Tu m'has de fer un casal per a residir-hi? Jo t'he pres del clos del ramat, de guardar les ovelles i les cabres, per fer-te cap del meu poble Israel. He estat amb tu en totes les campanyes que has emprès, he derrotat els teus enemics i t'he donat una anomenada com la dels més famosos de la terra. »He destinat un lloc per al meu poble Israel, l'hi he plantat perquè hi visqui sense por, i no l'oprimiran més els perversos com ho havien fet abans, durant el temps en què vaig enviar jutges per governar Israel, el meu poble. A tu, et deixaré en pau de tots els teus enemics. I ara el Senyor t'anuncia que et farà un casal. Quan t'arribarà l'hora de reposar amb els teus pares et donaré per successor un descendent, sortit de les teves entranyes, i consolidaré el seu regne. Jo li seré pare, i ell serà per a mi un fill. »El teu casal, la teva dinastia, es perpetuarà davant meu, el teu tron es mantindrà per sempre.»

(7, 1-5. 8b-11. 16)

Salm responsorial

Senyor, cantaré tota la vida els vostres favors.
(Salm 88)

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans: Glòria a aquell qui té el poder de confirmar-vos en la bona nova que us anuncio, en allò que proclamem de Jesucrist, que és la revelació del pla de Déu, amagat en el silenci dels segles, però que ara ha sortit a la llum, per la decisió del Déu etern, d'acord amb els escrits profètics, i ha estat posat a l'abast de tots els pobles perquè siguin obedients a la fe. Déu és l'únic ple de saviesa. Glòria a ell eternament per Jesucrist. Amén.

(16, 25-27)

Lectura de l'evangeli segons sant Lluç

En aquell temps, Déu envià l'àngel Gabriel a un poble de

la Galilea anomenat Natzaret, per dur un missatge a una noia, promesa amb un descendent de David, que es deia Josep, i el nom de la noia era Maria. L'àngel entrà a casa d'ella i li digué: «Déu te guard, plena de gràcia, el Senyor és amb tu.» Ella es torbà en sentir aquestes paraules, i pensava per què la saludava així. Però l'àngel li digué: «No tinguis por, Maria; Déu t'ha concedit el seu favor. Tindràs un fill i li posaràs el nom de Jesús. Serà gran i l'anomenaran Fill-de-l'Altíssim. El Senyor Déu li donarà el tron de David, el seu pare, serà rei del poble d'Israel per sempre, i el seu regnat no tindrà fi.» Maria preguntà a l'àngel: «Com pot ser, això, si jo no tinc marit?» L'àngel li respongué: «L'Esperit Sant vindrà sobre teu, i el poder de l'Altíssim et cobrirà amb la seva ombra; per això el fruit sant que naixerà l'anomenaran Fill de Déu. També la teva parenta, Elisabet, ha concebut un fill a la seva edat; ella que era tinguda per estèril ja es troba al sisè mes, perquè a Déu res no li és impossible.» Maria va respondre: «Sóc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules.» I l'àngel es va retirar.
(1, 26-38)

«Sóc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules»

Camins d'esperança

Jean Hakolimana, prev.

Al llindar de la festa de Nadal, l'evangeli recalca l'anunci de l'àngel a Maria amb una pregunta impactant: *Com pot ser això?* De fet, en Jesús contemplen allò que humanament no pot ser. No pot ser que Déu es fes un de nosaltres. No pot ser que Déu assumeixi la nostra condició humana. No pot ser que l'home tingui un horitzó més enllà d'aquesta vida fosca amb la seva vall anomenada la mort. Tant coses que no poden ser. Tanmateix, el compromís de Déu es manté invariable des de sempre. La primera lectura l'esmenta fent servir la metàfora d'un casal etern promès a David. La segona lectura fa el mateix parlant d'un *pla de Déu, amagat en el silenci dels segles*. Així la paraula de Déu, a poc a poc, va obrint un nou horitzó a la nostra vida, que ens permet de mirar el nostre camí des d'aquell final feliç que només Déu pot garantir-nos. Segons la carta als Hebreus, *la fe és posseir anticipadament allò que esperem*.

En l'encíclica *Spe salvi*, el papa Benet XVI recorda amb raó que aquesta perspectiva creient no té una finalitat informativa, sinó performativa. No ens proporciona informació, sinó que ens canvia la vida. Ens permet de viure la vida de tothom, però des d'una perspectiva diferent. Tal com ho recorda el Sant Pare, l'esperança és una mirada de futur però que canvia radicalment el present: «Se'ns ofereix la salvació en el sentit que se'ns ha donat l'esperança, una esperança fiable, gràcies a la qual podem afrontar el nostre present: el present, encara que sigui un present fatigós, es pot viure i acceptar si porta a una meta, si podem estar segurs d'aquesta meta i si aquesta meta és tan gran que justifiqui l'esforç del camí.»

La imatge

Fra Angèlic va pintar l'Anunciació del Senyor mantes vegades. Quan l'àngel s'adreça a la noia de Natza-ret, Maria, un raig que ve del cel, el Verb de Déu, va de dret cap a ella.

Així comença l'admirable intercanvi, el gran misteri, que som a punt de celebrar: el Fill de Déu que es fa home en les entranyes de santa Maria, verge. Després vindran els animals i el pessebre. Bon Nadal!

L'Anunciació (1430-32). Fra Angèlic

Lit. hores: Setmana II

25 dilluns

— La Nativitat de Nostre Senyor

Jesucrist

Isaïes 52,7-10 / Salm 97 /
Hebreus 1,1-6 / Joan 1,1-18

26 dimarts

— Sant Esteve, protomàrtir (*34)

Fets 6,8-10;7,54-59 / Salm 30 /
Mateu 10,17-22

27 dimecres

— Sant Joan, apòstol (s.I)

— Santa Fabiola (s.IV)

Joan 1,1-4 / Salm 96 / Joan 20,2-8

28 dijous

— Els Sants Innocents, màrtirs (s.I)

— Santa Violant, verge

Joan 1,5-2,2 / Salm 123 /
Mateu 2,13-18

29 divendres

— Sant Tomàs Becket, bisbe i màrtir
(1118-1170)

— Sant David (ss.XI-X aC.)

Joan 2,3-11 / Salm 95 / Lluc 2,22-35

30 dissabte

— Sant Roger, bisbe (*1276)

— Sant Sabí, bisbe (*303)

— Sant Honori, bisbe

Joan 2,12-17 / Salm 95 / Lluc 2,36-40

31 diumenge La Sagrada Família / Cicle B

— Sant Silvestre I papa (c.270-335)

— Santa Coloma, màrtir (*274)

Siràcida 3,2-6.12-14 / Salm 127 /
Colossencs 3,12-21 / Lluc 2,22-40

4 –notícies del bisbat

Clausura del centenari de Fàtima

Un grup de joves del nostre bisbat es va traslladar a Portugal, durant el pont del Pilar (de l'11 al 14 d'octubre), per participar en la cloenda del centenari de les aparicions de la Mare de Déu de Fàtima.

La cloenda pròpiament fou el dia 13, quan es va complir el segle de la darrera aparició de la Mare de Déu.

Renovació del capítol de la Seu de Manresa

El 30 d'octubre el bisbe va presidir la presa de possessió de Mn. Joan Hakolimana com a nou membre.

El capítol de canonges de la col·legiata manresana té sis membres i els càrrecs queden així: J. Hakolimana, president; J. Capdevila i J.A.Castillo, administradors; J. Serra, penitencier, i J. Capdevila, cerimonier i encarregat de la música.

Recés d'Advent dels catequistes

Més de cinquanta catequistes d'arreu de la diòcesi van participar en el recés d'Advent que organitzà la Delegació de Catequesi el 2 de desembre, a l'escola de Sant Francesc Coll de Vic.

El predicador fou Mn. Joan Hakolimana, rector de la Seu de Manresa i actual comentarista de les lectures dominicals del Full.

Nadal: la bona voluntat de Déu envers la humanitat

Raniero Cantalamessa, ofmcap

Pessebre vivent de Prats de Rei

Un antic costum preveu per a la festa de Nadal tres misses, anomenades respectivament «de mitjanit», «de l'aurora» i «del dia». En cadascuna, a través de les lectures que varien, es presenta un aspecte diferent del misteri, de manera que se'n tingui una visió diguem-ne tridimensional. L'evangeli de la missa de mitjanit es concentra en l'esdeveniment, en el fet històric. Es descriu amb una desconcertant senzillesa, sense cap ostentació.

La tasca de mostrar el significat i l'abast d'aquest esdeveniment el confia, l'evangelista, al cant que els àngels entonen després d'haver fet l'anunci als pastors: «Gloria a Déu a dalt del cel i pau a la terra als homes que estima el Senyor.» En el passat aquesta última expressió es traduïa de manera diferent: «Pau a la terra als homes de bona voluntat.» Amb aquest significat l'expressió va entrar en el cant del «Glòria» i es va fer habitual en el llenguatge cristià. Després del Concili Vaticà II s'aplica a tots els homes honestos, que busquen la veritat i el bé comú, siguin o no creients. Tanmateix, es tracta d'una interpretació inexacta i per això actualment es troba en desús. En el text bíblic original es refereix als homes a qui Déu estima, que són objecte de la bona voluntat divina, no que ells tinguin bona

voluntat. D'aquesta manera, l'anunci resulta encara més consolador. Si la pau s'atorgués als homes per la seva bona voluntat, llavors es limitaria a pocs, els que se la mereixen; però com que s'atorga per la bona voluntat de Déu, per gràcia, s'ofereix a tots. Nadal no apel·la a la bona voluntat dels homes, sinó que és anunci lluminós de la bona voluntat de Déu envers els homes.

Només després d'haver contemplat la «bona voluntat» de Déu envers nosaltres podem ocupar-nos també de la «bona voluntat» dels homes: de la nostra resposta al misteri de Nadal.

Imitar el misteri que celebrem significa abandonar tot record d'ofenses rebudes, suprimir del cor tot ressentiment... No admetre voluntàriament cap pensament hostil contra ningú; ni contra els propers ni contra els llunyans, ni contra els febles ni contra els forts, ni contra els petits ni contra els grans de la terra, ni contra cap criatura que existeix en el món. I això per honrar el naixement Senyor, perquè Déu no ha guardat rancor, no ha mirat l'ofensa rebuda, no ha esperat que un altre fes el primer pas cap a ell. Si això no és possible sempre, durant tot l'any, almenys fem-ho en temps de Nadal. Així aquesta serà de debò la festa de la bondat.

La Missa del Gall, la celebració litúrgica de la nit santa de Nadal

Redacció

En el segle V, el papa Sixt III va introduir a Roma el costum de celebrar per Nadal una vigília nocturna, a mitjanit, «mox ut gallus cantaverit» («poc abans que el gall canti»). La missa tenia lloc en un petit oratori, anomenat «ad praeseptum» («al costat del pessebre»), situat darrere l'altar major de la basílica paleocristiana de Sant Pere. Continuava la tradició dels ritus ancestrals que arreu festejaven el naixement del Sol, la nit del solstici d'hivern; l'aurora, amb el cant del gall que l'anuncia —d'on ve el nom de la missa—, assenyala-va l'inici d'un nou any.

A la missa del Gall, antigament, s'hi celebraven representacions paralitúrgiques de l'adoració dels pastors i altres misteris que es commemoren a l'entorn de Nadal, de les quals derivarien més endavant els populars Pastorets.

La celebració eucarística d'aquesta nit santa comença amb una invitació urgent a l'alegria: «Alegrem-nos tots en el

Senyor —diuen els textos de la litúrgia—, perquè el nostre Salvador ha nascut en el món.»

Moltes famílies i grups d'amics es reuneixen després de la missa per poder celebrar amb joia el naixement de Jesús tot menjant coca, neules i torrons i cantant amb alegria les tradicionals nadales. «Les dotze van tocant...»

Programació nadalenca als mitjans de comunicació

Avui, diumenge dia 24:

A 3/4 de 12 de la nit, pel Canal 33, Missa del Gall.

A 3/4 de 12 de la nit, pel Canal Taronja i per Ràdio Estel (93.7FM), Missa del Gall des de l'Abadia de Montserrat.

A les 12 de la nit, des de Toledo, Missa del Gall per 13TV.

A les 12 de la nit, Missa del Gall per Ràdio Nacional (RNE, 89FM Solsona, 89.4FM Igualada, 94.3FM Montserrat, i 99.2FM Collsuspina).

Demà, dilluns dia 25:

A les 8,15 del matí, Missa de Nadal per Ràdio Nacional (RNE 5, 101.8FM Igualada, 98.8FM Montserrat, Solsona 96.8FM).

A les 9 del matí, Missa de Nadal en català per la Cadena Cope (92.7FM).

A 2/4 d'11 del matí, per la 2 de TVE, Missa del dia de Nadal.

A les 11 del matí, pel Canal Taronja i Ràdio Estel (93,7FM), Missa del Gall des de l'Abadia de Montserrat.

A les 12 del migdia, Missatge de Nadal i Benedicció «Urbi et Orbi» pel sant pare Francesc, per la Cadena Cope (92.7FM), 13TV i la 2 de TVE.

NOTA: Pot haver-hi alguna variació de darrera hora.

Els orígens catòlics del vot femení (i II)

Javier Lozano

La serventa de Déu Dorothy Day fou detinguda l'any 1917 per protestar davant de la Casa Blanca per l'exclusió de les dones del dret a votar. Per molts altres motius, la seva causa de beatificació va endavant.

A Espanya, un dels més actius va ser Manuel de Burgos i Mazo, polític i escriptor, catòlic convençut, que fou ministre de diverses carteres durant el regnat d'Alfons XIII. Pel novembre de 1919, essent ministre de Governació, va presentar un projecte de llei electoral que pretenia estendre el dret de vot a les dones majors d'edat. En el preàmbul es feia ressò de les conquestes que a poc a poc s'estaven produint en altres països, però la iniciativa no va poder tirar endavant a causa d'un canvi de govern.

María de Echarri fou una activista i secretària general del Sindicat Catòlic Femení. Des dels seus articles periodístics i des de la política va intentar aconseguir el sufragi femení. Un dels seus grans assoliments va ser l'aprovació de la «llei de la cadira», pel febrer de 1912, que va suposar tota una revolució en la legislació laboral. Aquesta normativa protegia les dones que havien de treballar dempeus i que podien patir problemes en els ovaris i la matriu, avortaments i parts prematurs. Per això, els amos de les empreses o botigues havien de proporcionar una cadira a les dones perquè poguessin descansar.

El sufragi femení es va acceptar a Espanya l'any 1931, amb l'oposició dels partits republicans i d'esquerres més radicals.

María de Echarri

La Pel·lícula

Converso

Dirigida per David Arratibel

Gènere: documental.
Per a tots els públics

El director David Arratibel se sent un dia com un estrany a la seva pròpia casa. Tota la seva família ha abraçat la fe catòlica i ell no és capaç d'entendre com ha passat. Per aquesta raó decideix realitzar «Converso», un documental que té com a protagonista els seus propis parents i que intenta explicar el seu procés de transformació al catolicisme.

Es tracta d'un retrat intimista i personal que es construeix través de confessions íntimes i imatges reals del dia a dia dels membres que componen aquesta família navarresa. El treball de David Arratibel ha estat guardonat amb el premi a Millor Director de Cinema Documental en el Festival de Màlaga, com també amb el Premi Especial del Públic a la Millor Pel·lícula en el Festival Punt de Vista de Navarra.

Nadal: aquí hi ha Déu!

Romà Casanova, bisbe de Vic

Des d'aquesta pàgina del *Full Diocesà* vull fer arribar a tothom els meus desitjos que tingueu un bon Nadal. El meu desig s'estén, per mitjà dels qui llegiu aquestes ratlles, a tots els qui estimeu: a les vostres famílies i les vostres amistats. Nadal és el temps en què som convidats a treure el millor de nosaltres mateixos, a ser capaços de mirar més enllà de nosaltres i posar-nos en el lloc dels altres, volent que siguin ben feliços. Hem de ser capaços de treure el cor d'infant i de pobre que portem en el més endins i viure aquest nou Nadal amb una mirada nova i il·lusionada.

Un dels protagonistes del primer i fonamental Nadal foren els pastors. Ells, no pas dels més benvistos i situats, foren escollits per a ser els primers testimonis del naixement de Jesús. Fou un àngel el qui els va portar la bona nova: *Avui, a la ciutat de David, us ha nascut un salvador, que és el Messies, el Senyor. Les seves senyes són aquestes: trobareu un nen en bolquers, posat en una menjadora* (Lc 2,11-12). Enmig de la nit van veure la llum que resplendia en aquest missatge. I es van deixar sorprendre; tot i que el missatge era ben contradictori: com podia ser el salvador un nen? I, podia algú que està embolcallat brandar cap arma alliberadora? Quin Messies podria ser el qui tenia com a bressol una menjadora? Però les paraules d'aquell àngel eren tan clares i parlaven tan endins del cor, que van fer possible que el cor de pobre i l'ànima d'infant brollessin en aquells pastors benaurats.

I nosaltres, deixarem passar aquest Nadal? De cap manera! Certament que els esdeveniments polítics que hem viscut i continuarem vivint han creat preocupació en nosaltres. Però permeteu que us digui una cosa que ens pot ajudar: gràcies a Déu, hi ha vida més enllà de la política! No nego la importància de la política per al present i futur d'una societat; però no és l'única realitat! Hi

Adoració dels pastors de Murillo (Hermitage)

ha moltes altres realitats que són tant o més importants: la família, el treball, l'amistat, l'atenció a les persones, la relació amb Déu...

Per això goso recordar-vos unes paraules de Francesc, papa, en el Nadal de l'any passat, a fi que ens ajudin a viure el misteri de Nadal en la seva font: el trobament amb Jesús, Déu amb nosaltres: «Si volem celebrar el veritable Nadal, contemplem aquest signe: la senzillesa fràgil d'un nen acabat de néixer, la dolcesa en veure'l ajagut, la tendresa dels bolquers que el cobreixen. Aquí hi ha Déu.»

